

מרחבים ירוקים Green landscapes

סמסטר א' תשע"א

2 ש"ס

סוג המסגרת: שיעור

שם המרצה: ד"ר נעם אוסטרליץ

טלפון: 052-2856243

דואר אלקטרוני: n.austerlitz@gmail.com

בניין: חדר:

שעות קבלה: יום:

תאור הקורס

מרחבים פתוחים הם עדיין רוב שטחו של העולם אולם הם זוכים על פי רוב לפחות תכנון ותשומת לב מהמבנים שבני אדם מקימים בתוכם. לאחר מאתיים שנים של עיור מואץ ותיעוש, ובעקבות המשברים הסביבתיים שאנו חווים בשנים האחרונות, גוברת ההכרה בחיוניותם של המרחבים הפתוחים מעבר להנאה האסטטית-חושית שהם מספקים.

קורס זה יעסוק בתכנון נוף, עיצוב המרחב האורבאני ותכנון השטחים הפתוחים שבין הערים. הגישה שתוביל קורס זה היא שימרחבים ירוקים, תרתי משמע מהווים את התשתית שמאפשרת חיים הן במובן האקולוגי והן במובן התרבותי. לפיכך גישה זו מתייחסת למרחב הבנוי וזה שאינו בנוי כמערכת אחת המקיימת יחסי גומלין וכי רק תכנון משולב יאפשר יצירת סביבה בת-קיימא.

הקורס יציג נושאים מהותיים בתכנון מרחבים פתוחים בתוך הערים ובין הערים ואת השפעותיהם על חיי בני אדם במובן הפיזי, הכלכלי והחברתי.

Un-built environments cover most of the world's area, yet they get a lesser amount of architects' attention than the buildings they erect within these spaces.

At present, after two centuries of extensive urbanism and industrialization, more designers, planners and stakeholders are recognizing the crucial roles of landscapes beyond their esthetic value.

The focus of this course is urban and rural landscapes as an enabling infrastructures. This approach relates to the built and un-built environment as an integral entity in which interactions and coexistence are taking place. We will emphasize that only comprehensive integrated design of built and un-built environments can advance the creation of sustainable environment.

דרישות הקורס

קריאת חומר בין שיעורים, השתתפות בשיעור, תרגול, עבודה מסכמת

מרכיבי הציון הסופי

עבודה אישית מסכמת 100%

הערה: במהלך הסמסטר יינתנו מספר תרגילים קטנים שיסייעו בהתקדמות לקראת העבודה המסכמת, מסירת התרגילים חובה גם אם לא ינתן ציון בנפרד לכל אחד מהם.

נושאי הקורס (נתון לשינויים):

1. התפתחות המין האנושי ויחסיו האמביוולנטיים עם המרחב הפתוח
2. ראשית יצירת המרחב הפתוח המתוכנן - אדריכלות נוף בעת העתיקה
3. אדריכלות הנוף בעת החדשה – תנועות רומנטיות, מודרניות ופוסט מודרניות.
4. עיור ותחבורה כגורם מעצב הנוף העיקרי של המאה העשרים.
5. המרחב הבין עירוני: הרס המרחב הפתוח במאה ה-20, תופעות אקולוגיות, וכיווני התפתחות עכשוויים.
6. גישת שרותי המערכת האקולוגית והמרחב הפתוח כתשתית קיומית
7. גישת 'landscape as infrastructure'
8. כלים לעיצוב המרחב ותכונותיו: מים וטופוגרפיה כגורמים מרכזיים בתכנון המרחב הפתוח.
9. אקולוגיה ושמירת טבע בעולם ובישראל: גישות פילוסופיות ופרקטיות
10. מפגעים, תכנון משקם נופים והתמודדות עם המציאות המזוהמת של החיים המודרניים
11. ערים ירוקות ושכונות מקיימות - חיזוק הרחוב, תחבורה בת קימא, מודלים חדשים לשכונות
12. אקולוגיה חברתית, ממדים פסיכולוגיים וסוציולוגיים של תכנון נוף, תכנון מרחבים חברתיים.
13. תכנון סביבתי בישראל ומקרים לדוגמא של שילוב גישה מקיימת בפרויקטים בארץ
14. הגן היפני, הבוסתן וחקלאות פרמאקלצ'ר - מודלים רעיוניים לתכנון אקולוגי

אילן, שלמה הגן הפורה : גישה אקולוגית לגן ולנוף / כפר ורדים : אילן, תשנ"ז 1997

ג'וזף ג'נקינס : זבלאנושי - המדריך השלם להכנת קומפוסט מזבל בני אדם, הוצאת יער, 2005

גרטמן יואב ואביגיל הלר: צמחי בר בגן הנוי. חוברת בהוצאת משרד החקלאות ופיתוח הכפר והגן הבוטני האוניברסיטאי בגבעת-רם ירושלים, 2006.

טל, אלון הסביבה בישראל : משאבי טבע, משברים, מאבקים ומדיניות - מראשית הציונות ועד המאה ה-21 / תל-אביב : הקיבוץ המאוחד, 2006.

רבינוביץ, דני הנה זה בא : כיצד נשרוד את שינוי האקלים / [ח"מ] : הקיבוץ המאוחד, 2009.

שוסטר אילת, כהן דן : אקולוגיה - מערכות וחברות , הוצאת האוניברסיטה הפתוחה

Bell, Paula [et al.], Environmental psychology, Thomson/Wadsworth :Australia c2001

Benedict, Mark A. Green infrastructure: linking landscapes and communities
Washington, D.C. : Island Press, c200

Blanc, Patrick, The Vertical Garden: From Nature to the City, Norton, 2008.

Cantor, Steven L., Green Roofs in Sustainable Landscape Design, W. W. Norton, 2008.

Richard T.T. Forman [et al] Road ecology :science and solutions
Washington, D.C. :Island Press, c2003

Stephen M. Wheeler and Timothy Beatley, The sustainable urban development reader,
London : Routledge, c2009